

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

*Звітна наукова конференція викладачів,
аспірантів, співробітників і студентів
РДГУ*

21—22 лютого 2012 р.

*Секція «Актуальні проблеми
бібліотекознавства і бібліографії»*

УДК 02
ББК 78
З–42

Звітна наукова конференція викладачів, аспірантів, співробітників і студентів РДГУ, 21—22 лют. 2012 р. Секція «Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії» / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. — Рівне : РДГУ, 2012. — 52 с.

Збірник складений на основі матеріалів секції наукової конференції, проведеної кафедрою бібліотекознавства і бібліографії Рівненського державного гуманітарного університету. До нього увійшли тексти і тези доповідей, в яких розглядаються актуальні питання книгознавства, бібліотекознавства і бібліографії в Україні.

Редакційна колегія:

ЖУК В. М. — відповідальний редактор

Члени редколегії:

ШВЕЦОВА Г. М., ТРАЧУК Л. Ф., МІЛЯСЕВИЧ І. В.

Рекомендовано до друку методичною секцією Ради факультету ДКМ
Рівненського державного гуманітарного університету,
протокол № 2 від 10 вересня 2012 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2012

послуги, які надають публічні бібліотеки міста, познайомитися з життям бібліотек під час перегляду блогу центральної бібліотеки, отримати віртуальну бібліографічну довідку та багато іншого.

УДК 027.7:06.06(477.81)

Грипич Світлана

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Необхідність наукової роботи в університетській бібліотеці завжди була і залишається велінням часу. Підтримка високого рівня університетської науки і системи вищої освіти ставить підвищені вимоги до бібліотек ВНЗ, особливо в період реформування та модернізації освіти України.

Зокрема розвиток науковості в діяльності бібліотеки РДГУ збігається з еволюцією завдань, що висувуються перед нею державними інституціями та нашим університетом, а також враховуються актуальні завдання бібліотечної політики України.

Наукова діяльність узгоджується з науковим відділом університету і відображається в поточних та перспективних планах бібліотеки.

Але формувалася наукова діяльність наукової бібліотеки РДГУ поступово. І початковим її етапом стала науково-бібліографічна та науково-видавнича робота, яка зосереджується (в основному) на створенні та випуску науково-допоміжних, рекомендаційних, бібліографічних, біобібліографічних, інформаційно-методичних бібліографічних посібників. Про результати цього напрямку свідчить динаміка науково-видавничої роботи, що відображена в бібліографічному покажчику „Бібліографічні посібники наукової бібліотеки РДГУ 2001-2011 рр.”, де представлені видання різних типів і видів: поточні, кумулятивні, ретроспективні, персональні та ін.

Одним із основних напрямків наукової діяльності нашої бібліотеки є збереження документної пам'яті, що полягає у формуванні історичних колекцій та зібрань бібліотеки. В науковій бібліотеці РДГУ вже сформовано фонд рідкісних і цінних видань, найбільшу кількість в ньому становить література видана до 1917 р., а також видання української діаспори, унікальні серійні і персональні колекції та ін. І своєрідним підсумком цього етапу наукового дослідження є випуск друкованого каталогу рідкісних видань із фондів наукової бібліотеки РДГУ (1814-1944 рр.). Подальші кроки в цьому дослідженні спрямовані на проведення паспортизації книжкових колекцій нашої бібліотеки.

Впроваджуючи паспортизацію, бібліотека університету скористалася досвідом роботи співробітників Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Це створило передумови для формування електронної бази даних як основи для широкого кола подальших різноманітних досліджень (не лише історико-краєзнавчих), а також включення виявлених

зібрань та колекцій чи особливо цінних їхніх частин до реєстру національного надбання України на основі їх повної паспортизації.

Ще одним із важливих напрямків науково-дослідної роботи є історія РДГУ. З цією метою бібліотека університету продовжує формувати своєрідний бібліографічний архів, матеріали якого використані в підготовці науково-допоміжного бібліографічного покажчика „Рівненський державний гуманітарний університет в книгах та періодичних виданнях”. Також наукова бібліотека є центром бібліографічних та біобібліографічних досліджень наукового і творчого доробку викладачів вишу. Вже традиційною стала робота по укладанню та випуску персональних біобібліографічних покажчиків серій „Академіки, доктори наук, професори РДГУ” та „Діячі культури і мистецтва РДГУ” а також щорічників „Друковані праці викладачів РДГУ за ... рік”. Університетська бібліотека продовжує роботу над довгостроковим дослідницьким проектом „Історія РДГУ”. Одним із основних завдань, яке поставила перед собою бібліотека в цьому проекті — це донести до сучасників творчу і наукову спадщину науковців університету і залишити її для майбутніх поколінь студентів та викладачів як історичний літопис РДГУ. В рамках цього проекту бібліотека започаткувала та здійснила випуск такого видання як: „РДГУ в персоналіях (Науковий літопис. Том 1)”. Продовжується робота над підготовкою до друку наступних томів цього багатотомного видання. Крім друкованих джерел, всі ці посібники мають аналоги в електронному варіанті, у тому числі відображені й на веб-сайті наукової бібліотеки (www.nlibrary-rdgu.rv.ua).

Глобальна інформатизація зумовила переоцінку значення інформації, висунула бібліотеки в ряд найважливіших інститутів не тільки формування та поширення, але й створення цих ресурсів. Довгостроковим дослідницьким етапом у роботі національних бібліотек України та наукових бібліотек вищих навчальних закладів і, зокрема бібліотеки нашого університету, є формування загальнодержавної інформаційно-комунікативної системи освіти і науки, створення та розвиток національних електронних інформаційних ресурсів та організація доступу до світових. І одним із етапів виконання цієї наукової програми є створення національної системи реферування місцевої регіональної наукової літератури.

Так, на запрошення Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. Сухомлинського наукова бібліотека РДГУ бере участь у корпоративному науковому проекті, що забезпечує формування загальнодержавної бази даних „Україніка наукова” (керівник проекту — Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського) та підтримку онлайнового доступу до неї, а також розміщення цієї реферативної інформації у третій серії Українського реферативного журналу „Джерело”. Бібліотека університету виконує аналітико-синтетичну обробку збірника „Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти”. Звичайно, сьогодні не доводиться говорити про повне охоплення реферування статей із всіх інших збірників наукових праць, які видає РДГУ,

але після розв'язання необхідних технічних та організаційних проблем, роботу в цьому напрямку бібліотека планує розширити [1, с.12].

Важливою складовою наукової діяльності є участь у конференціях, семінарах, які проводяться національними бібліотеками України і науковими бібліотеками провідних університетів нашої держави.

В свою чергу, і наукова бібліотека РДГУ є ініціатором і організатором проведення наукових конференцій. Щороку в них приймають участь молоді науковці кафедри бібліотекознавства і бібліографії, кафедри документальних комунікацій, кафедри культурології РДГУ, колеги із бібліотек інших ВНЗ Рівненщини. Зокрема, були проведені такі конференції: „Бібліотека вищого навчального закладу в контексті сучасності” (2008 р.), „Бібліотека вищого навчального закладу в умовах реформування вищої освіти України: досвід та перспективи” (2009 р.), „Сучасна бібліотека вищого навчального закладу як центр інформаційного забезпечення навчального, наукового та культурно-просвітницького процесу” (2010 р.), „Роль бібліотек ВНЗ в інформаційній підтримці освіти та науки в контексті модернізації вищої освіти” (2011 р.).

Своєрідними результатами різнобічної наукової діяльності бібліотеки університету є книжкові видання та публікації у збірниках наукових праць та періодичних виданнях. Тематика їх охоплює не лише проблеми книгознавства, бібліотекознавства і бібліографії, але і питання літературознавства, психології читання та ін.

Враховуючи запити студентів і молодих науковців щодо оформлення списків літератури до наукових робіт різних типів, бібліотека випустила „Методичні рекомендації з впровадження ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 „Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання”.

Аналітична діяльність тісно пов'язана з проведенням соціологічних та маркетингових досліджень. У цьому напрямку ми співпрацюємо із інститутом соціальних досліджень РДГУ. Впродовж останніх трьох років бібліотекою були проведені такі соціологічні дослідження: „Наукова бібліотека РДГУ очима своїх користувачів” (2008 р.), „Книга і читання в житті студентської молоді” (2009 р.), „Інформаційна культура студентів в контексті навчального процесу РДГУ” (2010 р.). Отримані результати досліджень дають змогу визначити пріоритети діяльності наукової бібліотеки РДГУ для подальшого удосконалення її роботи.

Список літератури

1. Грипич С. Н. Роль бібліотек ВНЗ в інформаційній підтримці освіти та науки в контексті модернізації вищої освіти / С. Н. Грипич // Роль бібліотек ВНЗ в інформаційній підтримці освіти та науки в контексті модернізації вищої освіти : зб. матеріалів V-ї наук.-практ. конф., 30 серп. 2011 р. — Рівне, 2011. — С. 3-22.

2. Інформаційно-аналітичні дослідження як напрям наукової діяльності / А. П. Гончаренко, О. М. Гончаренко, Л. М. Кравченко, Л. О. Фірсова // Науково-технічна інформація. — 2010. — № 3. — С. 7—9.

3. Капустіна Н. „Школа дослідника-початківця” — стартовий майданчик для оптимізації наукової роботи бібліотеки / Н. Капустіна // Бібл. форум України. — 2008. — № 3. — С. 11—13.

4. Кубряк Е. Н. Научная работа центральных региональных библиотек / Е. Н. Кубряк // Науч. и техн. б-ки. — 2011. — № 8. — С. 36—43.

5. Кунанець Н. Наукова робота бібліотеки вищого навчального закладу — вимога часу / Н. Кунанець // Бібл. форум України. — 2010. — № 4. — С. 9—12.

УДК 027.7

Семенюк Галина

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК ВНЗ (З ДОСВІДУ РОБОТИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ)

Успішна діяльність бібліотек України різних систем і відомств, у тому числі вищих навчальних закладів (ВНЗ), безпосередньо пов'язана із сучасною концепцією науково-методичного забезпечення. Наукова бібліотека університету здійснює методичну роботу на основі єдиних принципів: науковості, рекомендованості, оперативності, диференційованого підходу, активності [1, с.14–17].

Основні напрями удосконалення науково-методичної діяльності наукової бібліотеки РДГУ на сучасному етапі умовно можна структурувати на такі основні блоки:

- організаційно-нормативний;
- науково-аналітичний;
- інноваційний;
- інформаційно-педагогічний [3.с. 11].

Організаційно-нормативний блок є базовим. У цьому контексті наукова бібліотека РДГУ зосереджує свою увагу, в першу чергу, на підготовці нормативної документації у поєднанні з випуском видань рекомендаційного характеру. На основі законодавчо-правових, інструктивно-методичних документів, ДСТУ та ГОСТів з питань книгознавства, бібліотекознавства, бібліографії та інформаційної діяльності й нормативно-правових документів з питань освіти і культури наукова бібліотека РДГУ розробляє власну необхідну нормативну документацію. Крім цього, університетська бібліотека розробляє і необхідні загальнобібліотечні інструктивно-методичні матеріали (устава, інструкції, норми, правила), що визначають межі і рамки діяльності бібліотеки і її структурних підрозділів, суворо однозначний порядок виконання тих чи інших процесів і операцій, обліку роботи і т. п.

Визначальною в методичній діяльності наукової бібліотеки РДГУ, як показує досвід, є науково-аналітична діяльність. Безумовно, аналітична функція завжди була притаманна методичній роботі, але в сучасних умовах вона отримала дещо інший відтінок, а саме — аналіз заради прогнозування змін.

ЗМІСТ

Підсекція:

Сучасні проблеми теорії і практики книжкової та бібліотечної справи і бібліографії

Швецова-Водка Галина

Навчання студентів спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія” оволодінню системою книгознавчих знань

Жук Вікторія

Вивчення основ архівної справи майбутніми фахівцями спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія” в гуманітарному університеті

Шатрова Марина

Бібліополістика — дисципліна книгознавчого циклу

Остапчук Юлія

Функції соціальних комунікацій в концепціях різних авторів

Грогуль Олена

Бібліотечні інформаційні продукти і послуги

Ковальчук Юлія

Організація квестів у бібліотеці (з досвіду Рівненської державної обласної бібліотеки)

Олейніченко Наталія

Особливості створення бібліотечного веб-сайту (на прикладі веб-сайту Уманської міської централізованої системи бібліотек)

Грипич Світлана

Наукова діяльність бібліотеки Рівненського державного гуманітарного університету в умовах модернізації освіти України

Семенюк Галина

Науково-методичне забезпечення як один із чинників удосконалення діяльності бібліотек ВНЗ (з досвіду роботи Наукової бібліотеки РДГУ)

Поліщук Світлана

Особливості бібліотечного менеджменту в бібліотеках ВНЗ та професійний імідж бібліотечного працівника як складова іміджу бібліотеки

Коломієць Ніна, Печончик Богдана

Електронний та традиційний каталоги бібліотеки ВНЗ: питання взаємодії в умовах інформаційного суспільства

Луцишина Тетяна

Інформаційні ресурси університетської бібліотеки в контексті інформаційного забезпечення навчального процесу

Романуха Зоя

Інформаційно-бібліографічне забезпечення самостійної роботи студентів

Підсекція:

***Історія вітчизняної книги,
бібліотечної справи та бібліографії***

Кашуба Христина

Історія бібліотеки с. Заводське (Буського району Львівської області)

Вільчик Анжела

Історія і сучасний стан Стеблівської сільської бібліотеки (Здолбунівського району Рівненської області)

Трохимчук Галина, Жук Вікторія

З історії сільської бібліотеки (с. Грушівка Березнівського району Рівненської області)

Якульська Ганна

Історія та сучасний стан бібліотеки с. Смідин (Старовижівського району Волинської області)

Дяківнич Наталія

З історії Заставнівської районної бібліотеки для дітей (Чернівецької області)

Косюк Оксана

Історія та сучасний стан Луцької міської центральної бібліотеки для дітей

Журавель Ольга

Історія Центральної районної бібліотеки м. Ковеля Волинської області

Мазуренко Галина

Розвиток Центральної районної бібліотеки м. Козятина Вінницької області на початку ХХІ ст.

Цироніна Ганна

З історії діяльності відділу обробки документів та організації каталогів
Чернівецької ОУНБ ім. М. Івасюка

Наукове видання

**Звітна наукова конференція викладачів,
аспірантів, співробітників і студентів РДГУ,**

2012 р.

Секція

«Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії»

Редакційна колегія:

Жук В. М. — відповідальний редактор

Члени редколегії:

Швецова Г. М., Міляевич І. В., Трачук Л. Ф.

Відповідальний за випуск:

Жук В. М.

Підписано до друку 10.09.2012

Формат 60x84/16

Умов. др. арк. 4,7. Тираж 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12